

bánomsága, az ártatlan gyermekén, ha látunk egy nyomorékot, mindig arra kell következtetnünk, hogy ez az első életévben elkövetett mulasztásoknak eredménye, igaz, hogy ezelőtt nem voltak védőintézkedések melyek jó és üdvös tanácsai, a kunyhóban mint a palotában egyaránt keresztülvihetők és egy kis jóakaraton, a csecsemő iránti szereteten kívül nagyobb terheket nem kívánnak, de hosszú, sokévi orvosi gyakorlatom alatt azt a szomorú tapasztalatot tettem, hogy az emberek többit hittek a Sáránéni javasazonynak, mint a diplomás orvosnak.

A falubelinek, még ha akarta volna is, nem állott módjában, hogy gyermekét rendszeresen kezelhesse az esetleg kilométerekre tőle távol lakó orvossal és a „ráérünk arra még hátha jobban lesz” elvét követve, elmulasztotta az alkalmas időt és a szegény beteg gyermek megadta az árát, testi és szellemi megrokantságával.

A szertelen, rendetlen táplálás, mely kizárólag az anya-bűne, minden bajnak az okozója, mert az anya, kire elsősorban van bízva csecsemőjének gondozása és nem tartja be a szoptatás rendjét, lévén a csecsemő ellenállási képessége kismérvű, minél folytán a gyomor ama mirigyének elválasztóképesége, melyek a bevett táplálékot a vékony bélbe való értékesítésére vannak hivatva előkészíteni, lassan működnek, ennek folytán az előkészítési folyamat legalább három órai időt vesz igénybe.

Ha az anya ezen szoptatási rendet be nem tartja, a félig a gyomornedvvel vegyült tejhez, friss tej jut a gyomorba, először a gyomor befogadási képességet túlhaladó tejmenyiség a túltelítés folytán, a normális terjedelmén túlfeszíti a gyomrot, fájdalmat okoz és a vége az, hogy a csecsemő kihányja a főlöslleges tejet, vagy tisztán, vagy ha heves a hányás, magával ragadja a már vegyi bomlásnak indult tejet és akkor a hányadék turós lesz.

Ha a csecsemő hányása nem figyelmezteti az anyát a kezdődő bajra és tovább folytatja a szertelen szoptatást, a a kellőleg elő nem készült tápanyag jut a vékony belekbe, annak nyálkahártyájára izgatónak hatva, okozza a vékonybelek gyulladást, mely lobos állapot, a vékonybelekbe levő, a bevett táplálék értékes részét beszívó készülék nem működhet rendszeren és ennek következtében a test gyarapítására szolgáló anyagok nem értékesíthetők, hanem a selejttel együtt elhagyják a testet, gyakori hasmenések képeiben.

— Bácsi! — szólalt meg újból a kis Pistuka, már megint szomorú vagy...
— Dehogyan is vagyok szomorú! — erősködik az öreg, de az áruló könnyek végig peregnek az arcán.

— Bácsika ne sirj mesélek neked valami szépet. Szeretted a meséket? Ugye te is nagyapó vagy? Azt mondják, hogy a nagyapók sok szép mesét tudnak... Milyen kár, hogy a miénk soha sem jön ide... pedig anyukával minden este imádkozunk, hogy az Istenke vezérelje őt ide hozzánk...

— Miért nem jön el a te nagyapód?

— Nagyon messze van tőlünk...

— Nagyapó haragszik, nagyapó nem szeret bennünket, — magyarázta az asszony a gyerek helyett.

A gyerek hirtelen odaszalad a dolgozó ajtajához, kinyitja.

— Nézd bácsi, az a nagy kép ott, apuka íróasztala fölött, az a mi nagyapukánk.

Kovácsy felkiált, csaknem élettelenül esik vissza a helyére.

— Uram Isten!... Hát lehetséges ez? A fiamnál vagyok... A fiamnál...

Az asszony is felismeri most már az őreget, csak úgy repes a boldogságtól... Az órára néz, lesi, hogy hány percet kell még várnia, hogy az ura hazajöjjön... végrel... végre nyílik a kapuajtó... repül a párja elé, megvinni a jó hirt...

A kis Pistuka addig felmászik az öreg ölébe s kedveskedve mondja neki:

— Drága jó nagyapó, csakhogy megjöttél, már oly régen várunk rád!... Minden keserűségük belevezetett ebbe az egyetlen ölelésbe... Megtisztulva, megbékélve, boldogan tekintettek egymás szemébe, míg mögöttük a boldogság könnyét hullata az asszony.

Már maga ez a körülmény, hogy a csecsemő értékes tápanyagokat és sok vizet veszít és ha nem kerül gyógykezelés alá, a hasmenéshez gyakori hányás is csatlakozik, a csecsemő teljesen leromlik és a legtöbb esetben el is pusztul.

Azért mondom, hogy a legtöbb esetben, mert itt beszélhetünk egy u. n. öngyógyulásról és tényleg vannak esetek, amikor a teljesen decompenzált csecsemő kigyógyul, de mindenesetre oly károkat okozott ezen súlyos betegség, melyek a csecsemő testi és szellemi fejlődését ténylegesen akadályozzák és csak később lépnek előtérbe.

A csontrendszer vallja elsősorban a kárt, nem szilárdul meg, mert a csontrendszer felépítésére szolgáló mész nem szívódik fel és nem jut rendeltetési helyére, hanem mint a röbbi értékes anyag ki lesz selejteztve, a csontok puhák maradnak, elgörbülnek a hosszúak, elferdül a gerincoszlop, behorpad a mellkas, a fej és a koponyacsontok rendellenes változáson mennek át.

Ha mármint figyelmebe vesszük, hogy a koponyában minden életnyílvánulást kormányzó agy, a mellkasban a

szív, tüdő és a többi, az életre legfontosabb szervek székelnek, mely szervek csak akkor működhetnek rendszeren, ha az ezeket körülvevő csontrendszer rendszeren fejlődésű és rendszeren működő állapotban van, akkor megérthetjük, hogy a csontrendszer angolkóros elváltozásai, mely károsak az illető szellemi és testi fejlődése szempontjából, ez az ember sohasem lesz alkalmas, sem szellemileg, sem fizikailag, önálló keressettel fenntartani magát, mindig mások terhén fog élésködni.

A leánygyermek, medence csontjai eme kóros elváltozásai miatt, anyai kötelességének megfelelni nem tudnak.

Szükségünk van azonban munkakerőre és egészséges anyákra, ha elvesztett paradicsomunkat, Nagymagyarországot újra visszaszerezni akarjuk.

Óvják tehát csecsemőinket a gyomor és bélhuruttól, járjanak sűrűn a védőintézkedések tanácsadásaira, mert ma az a felelősségünk, hogy elővédelmi rendszerek fogantatásaita által kell megóvni a csecsemőt a betegségtől.

Dr. Soltész József
bányafőorvos.

A „bekötő utak”.

Irta: Dr. Csák Károly orsz. gyűl. képviselő, m. kir. kormányfőtanácsos.

Örömmel vette tudomásul, azt hiszem, az ország egész közvéleménye, hogy a kormány utépítési programjában lényeges és mélyreható változás állott be, nevezetesen, most már kilátás van arra, amire az elhagyott vidékek évek óta sóvárognak, hogy legelső sorban az ugynevezett „bekötő utak” problémáját oldják meg. Ezt tartom én a jövőendő utépítési program egészségesebb irányának.

Azt hiszem főlöslleges vázoló az a helyzetet, amelyen ezek az elhagyott községek vannak, amelyeket ez a kérdés legközelebb érint. Kétségtelen, hogy mulasztott a mult is és gyönyűnk meg, magunk vármegyék, hogy mulasztottak a vármegyék is. Ezeket a mulasztásokat azonban ma már ne rekrimináljuk, hanem öröljünk annak, hogy kilátás van arra, hogy felvinkat a sötétségből kiemelhesük és ha tovább nem, legalább is egy járható, félig meddig kész műútig ki tudjuk hozni.

Be kell látnunk, hogy a kormány helyzete rettenetesen nehéz, mert az egyik oldalról örökre hangzik a sok panasza, kérés, sürgetés, követelés, hogy a közterheket enyhítse, a másik oldalról pedig folytonosan újabb és újabb követeléseket támasztanak a kormányzattal és az államháztartással, az államkincstárral szemben. Nem is arról lehet szó ennél a kérdésnél, hogy többet kérjünk; itt kizárólag csak a sorrendről lehet szó. Hogy ezt elő is mozdítsuk, azt hiszem minden vármegye, minden község, amely egyáltalában megteheti, hajlandó lesz a költségekhez hozzájárulni. Természetes, hogy vannak olyan községek, olyan vidékek, ahol ez a hozzájárulás minimális lehet, sőt olyanok is lesznek, ahol ez a hozzájárulás egyáltalában ki van zárva. Ezért én azt tartanám a leghelyesebbnek, ha nem állítanának fel merev számarányt, mert hiszen, az ekvális divíziót a pusztá szám, maga sohasem fejezi ki — mint hogy itt százféle koefficienset kell figyelembe venni, hanem a kereskedelemügyi miniszter diskrecionális jogánál fogva, minden adott esetet külön bíráljon el és e szerint siessen az egyes vidékek segítségére.

Kétségtelen, hogy vidékek és képviselők egymást érik a különféle kérésekkel, sürgetésekkel a kormánytól. Nagyon természetes, hogy e harc, ugyszólván túlekedés közben, sokszor szembe kerülnek egymással, mert hiszen a mi politikai közéletünk sajnos, majdnem kizárólag a kormánynak segítségért való ostromlásában és protekciózásban merül ki. Ily módon szembe kerülnek egymással nemcsak egyes termelő osztályok és társadalmi rétegek, hanem egyes vidékek is. Ez pedig nagyon veszélyes jelenség. Nem elég kiesel ez az ország? Még az ilyen érdekek iránt való partikularizálást is be kell vezetni? Mert felhangzott a sajtóban is az a jelző, hogy a Dunántul tul van protekcionálva, és ezzel szemben az Alföld el van hanyagolva. Holott ami Szabolcs vármegyének fáj, az a Dunántulnak is fáj, ami ebben az országban az

egyik oldalon seb, az a másik oldalon is seb; azt az érző ideget, amelyet nacionalizmusnak hívnak, el kell vinni az ország egyik szélétől a másikig.

Nem is azt mondom én, hogy ott, ahova a természet ilyen rettenetes sújtó kézzel nyújt, nem kell segíteni. Segíteni kell, mégpedig inségmunka alakjában. A segítségnek a kormány és az államhatalom részéről ez a legegészségesebb és a leghelyesebb módja mert a munkamorált nem ássa alá. Ennél fogva nagy örömmel hallottuk, hogy a kereskedelemügyi minisztérium oda, igenis, munkát akar vinni hogy a nép keressen, hogy elfogyott vetései híján, megkereshesse magának a kenyeret.

Kérdem, hogy nekünk „tulprotekciónált” dunántuliaknak mi örömünk, mi gyönyörűségünk lenne abban, ha mi a buzánkat drágábban tudnók eladni a szabolcsiaknak? Vagy mi örömünk lenne a szabolcsiaknak abban, ha minket érne valami veszedelem és mi vennők meg a buzát drágábban a szabolcsiaktól és azt az egyetlen kabátot, amely az országunk van, addig húzogatónk, míg egyiknek sem lenne semmije? Van-e ennek az országnak egyetlenegy vidéke, amely a másiknak rovására akarna előnyt szerezni vagy meggazdagodni?

Hírek és különféle

Halálozás. Kretschmer József palackgyári főmüvezető 62 éves korában 25-én hajnalban hosszas betegeskedés után meghalt. Több mint 3 évtizedes munkássága alatt egy vállalatnak, mint a munkásságnak nagyrabecsülését érdemelte ki. Temetését óriási részvét mellett f. hó 26-án délután Upponyi József hittanár végezte. Temetésén megjelent a bányatársulati zenekar és a bányai paros dalkör, mely úgy a gyászhalál, mint a temetőben gyászdalokat adott elő. Temetésén özvegye, leánya és fián kívül a vállalat igazgatója, munkássága és nagyszámú gyászoló közönség jelent meg.

Losonc polgármestere meghalt. Vágner Sándor Losonc r. t. városnak a cseh megszállásig polgármestere, aki a város fejlesztésében elévülhetetlen érdemeket szerzett s a magyar megaláztatást oly bánatos szívvel viselte, 73 éves korában elhunyt. Temetése Szent István király napján a magyarság óriási részvétele mellett ment végbe.

Halálozás. Rálich Antal a Brown-Bonveri cég mérnöke, Rálich János hirschgyári művezető fia életének 38. házasságának 8-ik évében aug. 20-án váratlanul elhunyt. Temetése aug. 23-án volt Berlinben, mely alkalomra a családból többen felutaztak. Halálát kiterjedt rokonság siratja.

Karancsi kápolnánál vasárnap szept. hó 1-én a rendes időben istentisztelet lesz. Indulás tetszés szerinti időben a Sebaj bányatelep utáni átjáró felé, vagy a 7 óra 10 perckor Somos felé induló vonattal.

Láb-, kéz- hónaljizzadás

biztos szere a

Csanda-féle PODOL.

Lábvíz után a lábat bepodolozva azonnal megszűnik a lábizzadás, égető érzés, pöffedtség. A bőrt puhán, üdén tartja, a járást végtelen könnyíti, szagtalanít. —

Kapható: Gyógyszertárak, drogériákban. Főlerakat Margulit drogeria, Budapest, V. Nádor-u. 23. — —

A 145 sz. „Sirály” cserkész csapat f. évi szeptember 1-én, vasárnap d. u. fél 5-kor tartja tábori beszámolóját a nagyalomással szemben lévő Jakubin. A nyári táborozásról visszatért csapat táborüzzel kapcsolatos ünnepség keretében kívánja megköszönni azt a meleg érdeklődést, mellyel a csapat indulását, továbbá egész életét kíséri városunk társadalmának egyrésze.

Szántó Antal felolvasása. Ma, szombaton este 8 órakor a városháza közgyűlési termében hazafias felolvasást tart: Szántó Antal bpesti tanulmányiró. Tárgy: Integritás és Revízió; Törvénytisztlet és vallástisztlet; A bűnös ország; Emberi találmányok és a Darwinizmus. Belépődíj nincs.

Éme hírek. Folyó hó 25-én vasárnap d. e 11 órakor a helybeliek meghívására az „Éme” Cered községben a Szt. János szobor előtt egy igen népes gyűlést tartott, melyen ugyszólván az község részt vett. A gyűlést Szántay István ker. eln. „Hiszek egy Istenben” című nemzeti imánkkal nyitotta meg és vezette be, majd Maróthy Gyula ügyv. alelnök beszélt, ezután pedig Lenkey Lehel Éme orsz. igazg. tagja tartotta meg nagyhatású lelkes beszédét. A gyűlés végén még a kiküldöttek egy ideig együtt maradtak a községből megjelentekkel és azok igazságos panaszaikra orvoslást ígértek. Ugyanaznap d. u. 3 órakor Bárna községben tartottak a fenti kiküldöttek még egy jólsikerült gyűlést, hol Szántay és Lenkey ismertették az „Éme” céljait Mindkét helyen a régóta várt kiküldöttek, beszédjükből főleg azt hangoztatták, hogy nem a gyűlöletet jöttek el hirdetni, de az egymásiránti szeretet és megértés magvait akarják elhinteni. Rossz társadalmi rendszernak tartják amazt, ahol mindenki inkább megél, mint a keresztény nemzeti irányban dolgozó munkaadó és munkások. Ezért hát a faji és nemzeti alapon álló szervezkedést tartanak szükségesnek, melyet kötelessége minden magyar embernek pártolni. — Ezzel kapcsolatban felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy városunkban szeptember hó 1-én d. e. 11 órakor a Moziban tartja meg az „Éme” népgyűlést. E gyűlésen tárgyalni kívánnak a munkásság, nyugalom, nyugbér és társadalombiztosító ügyekkel kapcsolatos főbb sérelmeit tárgyalni. Ezenkívül szó lesz a bányaalakozottak béremelésével kapcsolatos teendőkről. Beszélni fognak Buday Dezső „Éme” orsz. elnöke, országgyűlési képviselő, Zsirkay János „Éme” orsz. igazg. tagja volt országgyűlési képviselő, Gurszki István bányász. Mint értesülünk az egész kerületben feltűnő nagy érdeklődés mutatkozik úgy a bányászszág mint az egyéb munkásság körében.

Alábbi levelet kaptuk: „A Munka” tekintetes Szerkesztőségének helyben. B. lapjuk legutóbbi számában olvastam, hogy a sokgyermekes anyák kiuntetéséhez az Izs. Nőegylet 20 pengővel járult. Minthogy pedig egyetlen nem 20, hanem 30 pengőt juttatott erre a célra; kérem sziveskedjenek b. lapjuk következő számában ezt helyesbíteni. Tisztelettel az Izs. Nőegylet nevében Ligeti Ferencné elnök.

Tanítónő jeles oklevéllel elemi és polgári iskolai tanulók oktatását és előkészítését elvállalja. Cim: Starján Kaszinó-sor 31 sz.

Értesítjük az utazó közönséget, hogy Salgótarjánból Balassagyarmatra 4 személyt 32 P-ért, 5 személyt 40 P-ért viszünk.

RÖMER testvérek.
Telefon 101—121.

Katholikus Kőr új üzletvezetője Janóvsky Mihály közli a tisztelt közönséggel, hogy szeptember 1-től átkezdte nyit a Kőr helységében. Kötendő, izletes és olcsó magyar konyháról biztosítja a tisztelt közönséget.

Fontos kérdéseket tárgyal a szegedi országos iparos kongresszus.

A kongresszuson csak az ipartestületi kiküldöttek vehetnek részt.

A szegedi új iparosszékházát szeptember 21-én avatják fel és ezzel kapcsolatosan szeptember 22-én Szegeden rendezik az országos iparos kongresszust az Ipartestületek Országos Szövetsége. Az iparosság nagyszabású országos megmozdulása ügyében munkatársunk kérdést intézett a szövetség ügyvezető igazgatójához, Dobsa László dr.-hoz, aki a kongresszusról és ennek tárgyairól a következőket mondotta.

— Az iparosság országos kongresszusának tárgysorozata kitűzük mindazokat a fontos kérdéseket, amelyek ma a nehéz helyzetben a megélhetésért küzdő kisiparosságot foglalkoztatják. Az iparosságnak ez a parlamentje feltárja a megoldásra váró feladatokat és felhívja ezeket az illetékes körök jóindulatú figyelmét.

— Az országos kongresszuson meg tárgyaljuk a kisiparosság központi érdekvédelmének, a kézműves-kamarának és az ipartestületi reformnak ügyét, amelynek megvalósítására a kormánytól írt ígéretet kaptunk. Ezzel kapcsolatosan foglalkozunk a kisiparosság felsőházi képviselőinek és a kormánnyal való közvetlen érintkezésének törvényesítésével is. Szó lesz az iparosság képviselőinek a képviselőházban való biztosításáról és a választásoknak érdekvédelmi alappá fektetéséről.

— Az iparosság általános kívánságára tárgyaljuk az Iparosok Országos Központi Szervezetének reformját, az ipartörvény sérelmes szakaszainak módosítását a kontárkérdés megoldásával kapcsolatosan és megszüntetjük az építőipari törvényt. A tárgysorozaton szerepelni fog a kisipari hitel alkalmas megoldásának módja, munkaalkalmak teremtése és a kisiparosságnak a behozatal csökkentésére és a kivitel növelésére való kapcsolódása is. Az ipartestületi székházak, a tanoncoktatás reformjának az ipari továbbképzésnek az ügye mellett igen fontos az egyfázisú forgalmazó behozatala ügyében indítandó akció, a Tár-

sadalombiztosítóval kapcsolatosan felmerült kívánságok precizizálása és a vásárlás rendezése.

— A fentebb említett fontos kérdésekben a szövetség, illetve a kongresszus előadói gondos előkészítés után teszik meg javaslatukat. Ezek az ügyeken kívül az ipartestületi kívánságára egyéb ügyek is megvitatásra kerülnek, ha ezeket kellő időben bejelentik.

— Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a szövetség ezidei közgyűlése a kongresszusi alapszabályokat módosította annak érdekében, hogy a kongresszus zavartalan és nyugodt tanácskozását biztosíthassa. Ezek szerint a kongresszusra csak az ipartestületek kapnak meghívást, itt azonban nem számít az, hogy valamely ipartestület tagja-e a szövetségnek vagy sem. Az ipartestületeken kívül csak az olyan ipartársulatok és iparoskörök tarthatnak számot meghívásra, amelyek olyan községekben működnek, ahol még nincs ipartestület. A kongresszus kimon-doltan küldött kongresszus lesz, tehát azon csak az ipartestületek, ipartársulatok, vagy iparoskörök irásában meghatalmazott küldöttei vehetnek részt. Minden ötötíz tag után két megbízott küldhető a kongresszusba. Mivel korábbi években megtörtént az, hogy egyes ipartestületek vagy körök nem iparos kiküldöttei zavart keltettek, a módosított alapszabályok szerint kiküldöttek gyanánt csakis olyan iparosok szerepelhetnek, akik legalább három év óta egyfolytában gyakorolják iparukat, vagy vezető tisztviselői és ügyészei valamely ipartestületnek.

— Ezek a módosítások megadják a biztosítékot arra, hogy a szegedi kongresszus a magyar iparosság számárányához és súlyához méltó komolysággal folyik le és zavarkeltés és egyenetlenség helyett az iparosság egységének megteremtésére nyújtson lehetőséget, amikor a feladatokra pedig, amelyek megoldása az iparosságnak létkérdése, kellő nyomatékkal hívja fel az illetékes kormánykörök figyelmét.

Az 1929/30 iskolai év kezdetén a város mozgalmasabb képet nyújt. A gimnáziumban és polgári iskolában a javító és felvételi vizsgák 29, 30, 31-én vannak. A beiratások 2, 3-án. Az ünnepélyes Veni Sancte azept. 4-én 9 órakor lesz, az elemistáknak 5-én. Az előadások azept. 5-én, ill. 6-án kezdődnek. — A gimnáziumban erősen felszökött a tanulók száma s a kis épület, bár évről-évre bővül, teljesen elégtelennek bizonyul. A kezdet szerény kereteinek megfelelt az épület, melyet a Bányatársulat annakidején nagylelkűen felajánlott, most azonban már minden tekintetben kívánatos volna, egy impozáns gimnáziumnak felépítése, az állami támogatás biztosítása, hogy a város az utolsó hat évi nagyszerű munkaprogramját és teljesítményét megkoronázza. Tudjuk, hogy ennek érdekében a város polgármestere és képviselője nem szünetel meg dolgozni és az akadályokat az utból elbor-dítani. Munkájukhoz erőt és súlyt ad az a tudat, hogy ezirányú fáradozásokban a város egységes társadalmát háttal mögött tudják. A tanárok, tanítók áldásos munkája megkezdődik, a diákság akarva-nem-akarva engedelmeskedik az iskolai törvényeknek s épül a magyar jövő abban a nagy kulturmisszióban, melyet az irre-dentizmus helyes szelleme is átjár.

Motorosok egyesülete. A mindinkább erősödő motorbicikl és autó sport egységes irányítására városunkban is megalkul az ilyen irányú egyesület. Ezen mozgalomnak legteljesebb hívei a közelmúltban megbeszélést tartottak, melyen meggyeztek a vezető személyekben. Dr. Förster Kálmán polgármester és Bodó városi tanácsnok jóakaratu támogatását kérték. Az autósok élére Fehér igazgató, Nováky főmérnök, Beczner főjegyző kérték föl, a motorosok élére Röder, Márton és Csóka Vendel.

Felülfizetés. 1929 évi aug. hó 18-án megtartott tűzoltó nyári mulatság alkalmával felülfizettek a következők: Szilárdy István, Szenthe László, Hirsch-

és Frank gyár, Takarékpénztár, Gyári tűzoltóság 20—20 P. Dr. Pitta Lipót, Népbank, Kílczer és Vebówszky, Nagy József, Krajcsócs Gyula, Szitár Dániel, Mátray Antal cég, Róth Flóris, Bányai igazgatóság, Kohn Lipót cég, Rafay Péter, Rákos Gyuláné, 10—10 P. Dr. Varga Kálmán 14 P. Horváth Lajos, Goldner Károly, Neczko Mátyás, Dr. Kiss Lajos, Clémen József, Holub József, Holub Jánosné, Lövy Béla, Römer Jenő, Kromek Lajos, Guttfreund Antal, Kohn Lipót fak. Herczeg Pál, Patay Lajos, Dr. Förster Kálmán, Jancsócs Károly, Paál Dezső 5—5 P. Biheller Jakab, Partitka Lajos, Laufer Lőrinc, Mayer Vilmos, Janikowszky Dániel, Jankovics József, Friedler Samu, Kovács Aladár, Kivonics Jenő, Maász József, Holcs Mihály, Skolnik Dániel 4—4 P. Pönyl Sándor, Krecs Sándor, Spielberger József, O.K.H., Boryán Pál, Kósa Joachim, Klein L. Márkus, Kovács Gyula vask., Friedmann testv., Nagy Józsefné, Grosz Miksa, Ender István, Les-ták János, Besenyei József, Földi János festő, Molnár József, Duda Lajos, Raczka Gyula, Gurazky Károly, Szalay Imre, Hec-ticher Péter, Várady András, Donázy Vik-tor, Kiss Sándor, 3—3 P. Hochhauser Károly, Kácsér Ignác, 2:50—2:50 P. Blau Márkus, Friedmann Dávid, Leibler Chiel, Lövy testv., Rozenthal Zelig, Sonnenschein Árpád, Sonnenschein Dávid, Bogen-glück testv., Vidder Lajos, Schweitzer Ignác, Ungár Gábor, Székely Jakab, Krauer András, Schlosinger Samu, Bauman Adolf, Krudy test., Steiner Lenke, Virág Sándor, Perényi Vencelné, Fauerstein Adolf, Pala Mihály, Kainer Mór, Dekoraz János, Herczeg Ede, Bartus Dániel, Keresztényi Odón, Nagy Demeter, Dr. Figus Béla 2—2 P. Rauchverger Mór, Gescheit Kálmán, Paszternák Vilmos, Bleuer Farkas, Rauch-verger Nánán 1:50—1:50 P. Havas Lajos, Makray István, ifj. Timarócsy Sándor, Sótér Ignác, Molnár Dániel, Kovács Lajos, Fehér Gyula, Hegedűs Gyula, Lukács Károly 3—3 Pengő.

Meghívó. Keresztény Magyar Munkások Polgárok! Az Ébredő Magyarok

Egyesületének salgótarjáni kerülete szeptember hó 1-én a Salgótarjánban az Apollo Mozgóban délelőtti 11 órakor népgyűlést rendez, melyen a nyomorgó bányász és egyéb munkások helyzetét fogjuk megvitatni. Beszélnek: Buday Dezső az „Éme” országos elnöke, országgyűlési képviselő, Zsirkay János „Éme” orsz. igazg. tag, volt orsz. képviselő, Gurazky István bányász. A munkaadó és a munkás viszonyáról, a tőke és a munka helyzetéről, a munkásság nemzeti alapra helyezkedéséről, a nyugdíj, nyugbér és a rokkant kérdésről és végül az „Éme” céljairól. Elég volt a türebből, végre komoly, bátor hanggal meg kell mondanunk, hogy nem engedhetjük elpusztulni a keresztény munkástársadalmat. Legyetek ott mindnyájan. Rendezőség.

Sírkövek nagy választékban Krajer András temetőkezelési vállalkozónál kaphatók. Salgótarján Fő-u.

Liget utcában 3 szobás modern lakás, fürdőszobával, külön udvarral kuttal élvezhető vízzel szeptember 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Bus rigmusok a karancsi kirándulásról.

Irta: Dr. Tóth Mátyás.

Izzó nyári délutánon mi bűsz tizenhármak nekivágtunk hetyke módon a Karancs-hegy hátnak. A főügyész autója vitt az állomásra így Somosig nem rándult meg senkinek a lába.

Somostól a polgármester lovagolt az élre (de persze jó olvasóm ezt képletesen értse.) S mi utána libasorban kilógatva nyelvünk kabát nélkül, mellény nélkül mendegélve mentünk.

Csurgott rólunk az izzadság mint a zápor eső, nem volt elég a törülésre ingujj és a kendő. E hőségben ki tudná ezt utána csinálni, fiatalos hévvel szókelt Olay Gyula bácsi.

Vége néhány kilo híján elértük a forrást, hol jó kedvvel locsolgattuk, öntözgettük egymást. S már amikor mindnyájunknak a fürdés elég volt, akkor ült még a vályuba Barna dr. Istók.

Új kapaszkodó és új izzadság s a toronyhoz értünk, csuda magas kilátóról köröskörül néztünk. De már akkor mindnyájunknak csak az volt a vágya, minél előbb bekóstolni a jó uzsonnába.

Ki mit hozott, ott a gyepen szépen kipakolta, így láttam, hogy kolbászt evett a Mátyás Terka. Mért nem izlett a paprikám ő is észrevette: Tóth Mátyásné hozzá a sőt otthon felejtette.

Mért is rakott oly nagy tüzet megbánta a Tilger, friss sültész szalonáját kínálta nem egyszer. Jobban esett volna most a Bátya málnaszörpje, De azt Buksi, meg a Jancsi rég kihörpintette.

Viszafelé elvágódott a Lapsánrky János, így értünk le, lecsodorva Somos állomáshoz. A Buday ráfeküdt a vasúti sínekre s míg lecsuszunk a vonatot ki nem eresztette.

Igy végződött szerencsésen az a délutánunk, mikor három óra alatt Karancsot megjártuk. S hogy magam is bekeverjem elámulom végre, mégis hölgy közül az egyiknek én voltam a férje.

Amerre a szem ellát,

vigan hullámzik a sárguló kalász. Még néhány nap és megindul a munka, megcsendül a kasza. Az isten bőséges adományát az ember veritékes munkája teszi teljessé. Hajnalól napestig görnyed a gazda, a béres a földet, a ember legyen a talpán, aki fáradság nélkül bírja a kemény robotot.

Am az okos ember könnyit magán, meri a tulerőltetésnek az egészsége látni a kárát! Egy üveg valódi

Diana sósborszesz

minden tarisznyában kell, hogy legyen ilyen nehéz napokban. Ez a kipróbált háziaszer arra kéri a munkáját végezze el a még mindig friss maradjon.

Fogadjon meg a jó tanácsot a otthon ne feledje!

Diana sósborszesz

felírtait az elbágyadt izmokat, gyorsabb mozgásba hozza a vért, edzi és kitalálóvá teszi az egész szervezetet, hűsíti a veritékező homlokot, megszünteti az itt-ott fellépő szédülést, émelygést, szóval valódi és egészséges életet jelent a munkában görnyedőknek.

Mindenütt kapható!

Utánzatot ne fogadjon el!

Meghülésnél, náthalásznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, idegfájdalmaknál, inszorgatásnál naponta fél pohár természetes **Ferenc József** keserűviz rendes gyomor és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a **Ferenc József** víz hatása gyors, kellemes és megbízható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Zászlóaljunk Budapestén. F. hó 24-én szombaton házi zászlóaljunk Hausenblaus Károly alezredes parancsnoksága alatt vasuton Budapestre ment. Mint értesülünk a 3 heti budapesti tartózkodásuk alatt ismét a vár őrségét fogja ellátni a zászlóalj. Örömmel köszöntjük kedves fiainkat a távolból is, mert ezen fővezénylésük is azt bizonyítja, hogy mult évi őrség állásukkor is legfelsőbb megelégedést érdemelték ki.

Balassagyarmati T E — S B T C 1:0 Fair játék, ahol a csapatok a felidőben ajándékkal kedveskedtek egymásnak. A B T E selyemzást adott az S B T C-nek, míg a hazai csapat szép virágcsokrot nyújtott át a vendégnek a barátság és a sport ápolására. — A vendég csapatban jó volt a kapus és Beke I. Mig a tarjáni játékosok közül szintén a kapus nyújtotta a legtöbbet. —

Move Országos Löverseny Ceglédén. F. hó 25-én tartotta a „Move” országos löversenyét Ceglédén. — A versenyen a Salgótarjáni Polgári Lövészegyesület is részt vett egy hatos csapattal. A csapat országos viszonylatban is kiváló helyezést ért el, amennyiben a hadifegyver bajnokságban a harmadik lett, a kisfegyver egyéni versenyében pedig Maza-nek János a második, Nagy János pedig a harmadik díjat nyerte. Lövészegyesületünknek, mely évek óta csendben, szorgalmasan s akadályt nem ismerve dolgozik, mi is szívóbb gratulálunk ezen újabb sikerhez. Hogy odafenn a központban is méltányolják egyesületünk szorgalmas munkáját, annak legszebb bizonyítéka, hogy az Országos Igénközség már a Ceglédén határozott elreketett tett, hogy jövőre Salgótarjánban rendezze meg az Országos löversenyt. A versenyről egyébként a jövő számban részletesen beszámolunk.

Használt üzemből lévő 1 1/2 ton-nás Ford teherautó, olcsón eladó. Bővebbet a kiadóban.

Hiszek egy istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban.

A SINGER VARRÓGÉPEK nem a LEG-JOBBAK!

Fülszerületben tanuló ellátással felvétetik, Klein Irén Piac-tér.

Ideges betegségeket, továbbá epekövet és vesebetget szenvedők jól teszik, ha a járásnál övük testüket a rázkodástól. A Palma cipősarok lökhárítóként működik. Az említett bajban és betegségeket szenvedők cipőjéről ne hiányozzék a Palma cipősarok.

Fülszerület 38 sz. alatt van kétszobás különbejárattal lakás kiadó 65 P. havi bérért. Bővebben ugyanott megbeszélhetők.

SPORT.

Néhány szó az MVSC—SSE mérkőzéséről.

— Válasz a válasza. —
Igen tisztelt Főtitkár Ur!

Mindenek előtt szögezzük le felszólalásom legkellemesebb eredményét a Sport rovatot. A multkor felhívásom megtoldom azzal a kérelemmel, hogy a klubok elnökségei sziveskedjenek csapataik küzdemeiről néhány soros beszámolót juttatni a szerkesztőség kezébe, mert véleményem szerint csak így lesz megoldható a sportot életképessége. A helyi mérkőzéseknél még azt lehetségesnek tartanám, hogy az egyesületek elnökségei egy állandó tiszteletjegyet bocsátanának „A Munka” rendelkezésére s a szerkesztőség azokat munkatársainak kiosztaná, akik nemcsak a mérkőzésekről írának hanem az egyes hiányokra is felhívják az egyesületek szives figyelmét.

Ezután mielőtt bármit is válaszolnék az igen tisztelt Főtitkár Ur soraira, legyen szabad rámutatnom f. hó 10-iki cikkemben egy sajtóhibára, ami véleményem szerint is jogos visszautasítás után kiált. Cikkem hivatkozott része így szolt: „Az acélgári cinizmus törvénybe ütköző megnyilatkozását idegen csapattal szemben megint csak nem tartom helyesnek.” Főtitkár ur! En acélgári cinizmus helyett, acélgári sovizmust írtam, ami lényegesen más. És szovizmus nem is gondoltam, a sovizmus meglétét még én is elismerem.

A „Munka” megjelenése után a helyreigazítás ügyében azonnal felkerestem a szerkesztőséget. A helyes kifejezés telefonon át előttem be is mondatott az SSE tek. elnökségének. Vagy erről talán nem méltóztatik tudni?

Ezután még egy kérdésre leszek bátor rámutatni. Főtitkár ur u. i. amint a azt a válaszból kiolvassom, a sorok írója mögött egy bizonyos SBTC-istát sejt. Meltóztatnék elhinni nekem, hogy én teljesen semlegesem ítélt meg a dolgokat és sohasem láttam azt amikor még „bikaviadalok” voltak a mérkőzések. Ha még egyszer Főtitkár ur szerény cikkemet elolvasásra méltónak találja, észre fogja venni, hogy én abban nem destruálok, de különösen nem akartam destruálni. En felszólalásomban olyan bizonyítványt állítottam ki, még a jegyellenőrökről is, hogy bármely egyesület nyilvános dicséretnek könyvelné el és nem destruálásnak. En csak azok ellen a felelőtlen „druckerek” ellen emeltem szót, akiknek fellépését sportszerűlennék tartom.

Azt szeretném, ha a SSE drukkerai méltók lennének önfegyelmesség, intelligencia tekintetében a csapathoz. Elgondolásom szerint néhány szakszerű előadás nagy nevelő hatással lenne az ilyen durzadó temperamentumra.

És végül méltóztatnék meggyőződve lenni, hogy én a SSE derék csapatának dicső színe szereplését elsősorban nem a klub, hanem Salgótarján város dicsőségének tartom és éppen ezért szívemből kívánom, hogy az SSE tizenegye minnél nagyobb dicsőséget hozzon szeretett városunkra.

Igen tisztelt Főtitkár ur! A nemes tiszta sport szeretetében fogjunk kezét annál is inkább, mert azt a cikket nem ellenség, nem is ellenfél, hanem barát írt.

Egy városi néző.

Magyar úszók nagy napja. Éppen most egy esztendeje fordult az egész világ figyelmébe Amsterdam felé, ahol az olimpiai játékok során a világ legjobb amatőr sportolói mérték össze

erejüket. A vízipólóban eddig még sohasem tapasztalt nagyszámú és heves küzdelmek árán a magyar és a német csapat jutott be a döntőbe. Emlékezzünk még rá, milyen nagy volt akkor a bizakodás és milyen keserű lett utána a csalódás, mert a magyar csapat összeroppan az utolsó harcban és így a németek lettek olimpiai bajnokok. Akkor az egész világ sajtó azt hangoztatta, hogy a vízipól torna erkölcsi győztese a magyar csapat. A hazatérő magyar vízipólosok még a pályaudvaron kihívták újabb mérkőzésre a németeket, akik most jöttek el Budapestre. De nemcsak a németek, hanem a világ öt legjobb csapata is ellátogatott a magyar fővárosba, hogy megküzdjenek a Klebersberg kupáért, melyet a magyar miniszter adományozott azzal a kikötéssel, hogy a legjobb együttes legyen. Öt napos versenyzés után szinte emberfeletti küzdelmek árán a magyar csapat került ki nem várt hatalmas arányú győzelemmel a győztesként. Horthy Miklós kormányzó aki végig nézte a magyar fiúk bravuros küzdelmeit, a versenyek végén a következőket mondotta, az előtte tisztelő magyar vízipólosoknak: „Nem tudom, hogyan köszönjem meg ezt a dicsőséget és örömet. Kimondhatatlanul élveztem a magyar csapat önzetlenségét, amely a játékban kifejezésre jutott.” Ezután hosszasán elbeszélgetett a csapattagjaival és azokkal az egri és szegedi fiukkal, akik világrekord-idő alatt győzték le a 70 millió német nemzet legjobbjait. A külföldi szakemberek és öt nemzet válogatott vízipólosai a legnagyobb elragadtatással beszéltek a magyarok tudásáról és játékáról. „Ez a vízipóló, így kell játszani” mondogatták a legyőzött ellenfelek. Külön meg kell emlékezni a magyar közönségről, amely öt délután utolsó helyig megtöltötte a császárfürdő hatalmas tribünjeit és amikor a forró küzdelmek hevében itt-ott kihagyott a magyar fiúk tudása, elernyedtek az izmok és pillanatnyi csüggedés szállta meg őket, a magyar közönség vértforraló huj-huj-hajrájával mindig lelket vert beléjük és győzelmek örömmámorában egy emberként forrtak össze nézők, játékosok egyaránt. Nagynagy magyar család volt az az öt-hatezer ember az Irgalmas barátok modern stadionjában és akik látták ezt a nagy összefogást, kik gondolkodva figyelték a világraszóló dicsősöges küzdelmeket, önkénytelenül is az jutott eszükbe, hogy mire volna képes ez a sokszor megcsufolt maroknyi nemzet, ha minden tagja egy szívvel érezne, egy lélekkel gondolkodna és csak a közös nagy magyar célt látna maga előtt.

A kisipar és a közszállítások. Az Országos Kézművestestület közszállítási irodát szervezett abból a célból, hogy megkerítse az iparosságnak a közszállítási pályázatokat és az ezzel járó, főleg vidéki iparosokat terhelő költségeket csökkentse. Az új iroda nyilvántartja az összes közszállítási pályázatokat, felvilágosításokat nyújt az érdeklődők részére, beszerzi a részletes feltételeket, benyújtja a pályázatokat, gondoskodik a szükséges okmányokról, vagy garanciák beszerzéséről. Továbbá értesíti a pályázókat a versenytárgyalási eredményekről és szorgalmazza a hatóságokkal szemben fennálló követelések sürgős kifizetését.

Fehérnemű és harisnya
stoppolás, varrás és himzés

SINGER VARRÓGÉPPEL

SALGÓTARJÁN
a róm. kath. templom mellett.

A „Munka” Újdonságok Lapja legújabb szövegben és képekben gazdag számának változatos és érdekes tartalmából kiemeljük a jövő új energia telepéről, a készülő filmről, a Cooligge új katód lámpáról és a Fultográfáról szóló cikkeket. A lap, mely a szabadalmazásra bejelentett találmányok jegyzékét is közli, kíváncsira díjtalanul küld mutatványszámot. Kiadóhivatal: Budapest, VIII, Rákóczi-ut 15.

Scotus Viator magyarbarát pályafutásáról és bűnbánó canossajárásáról írt érdekes cikket dr. Erdélyi Péter a Magyar Külpolitika legújabb számában. A magyarok világkongresszusának történelmi jelentőségéről és a kongresszus rendezésének nagy sikeréről, dr. Krisztics Sándor egyetemi tanár emlékezett meg. Gróf Zichy Ernőnek Hágából küldött levele, a legfrissebb külpolitikai világeseményekről számol be. Az egyetlen ma-

gyar tengerjárónak, a Honvéd kitűnő parancsnokának Szelke Árdának, Úiunk a tengerhez című cikke, továbbá Etédinek balkáni utleirása és az egyes rovatok változatos és aktuális tartalma teszik elevenné és színessé ezt a számot is. A Magyar Külpolitika szerkesztősége és kiadóhivatala Budapestben az Országházban van. (XI kapu) Kérjen ingyen mutatvány számot.

A kocsmai hiteltilalom kiterjesztése. A tavaly hozott új bortörvény teljes egészében megtiltja a kocsmai hiteltilalmat. Ennek folytán a bíróság a kocsmai hitelt a felperes javára nem ítéli meg. Egy szakmai szakértő megállapította, hogy az új bortörvény nemcsak a vendéglőkre és kocsmaikra hanem azokra a kereskedésekre is alkalmazandó, amelyek szeszszállítónak kismértékben való eladására joggal bírnak. Ebből az következik, hogy zárt palackokban lévő szeszszállítót sem szabad ezután hitelben árusítani.

- Hegedűs Gyula -

fodrász, Salgótarján Fő-u. 47. (R. K. templom mellett)

Értesítem Salgótarján és vidéke uri- és urihölgyközönségét, hogy üzletemet átalakítva a Női hajvágást, ondolálást, manikűrt bevezettem. Elsőrendű urifodrászat, arcápolás a legmodernebb villamosgépekkel. — Hölgyek részére külön terem.

Használt fodrászszület berendezés eladó!

Szülők figyelmébe!

Igazolmányos tisztviselők k. pénz-fizetésénél 5% engedményt kapnak

Értesítem a tisztelt szülőket, hogy az iskola idejére üzletemet frissen felszereltem, sötét kék matróz, színes szövet és karton ruhákkal. Fekete cloth és lüster kötésekkel. Leányka ingecskék és combinék. Fiu sapkák, ingek, alsónadrágok, zsebkendők, harisnyák iskolatászkák, hátizsákok és utazóbőröndök nagy választékban. Világírás oroszlánvédjegyű Joss-féle férfi ingek, hálókockák és alsónadrágok lerakata. A legjobb Schröl sifonok, damasztok, késmárki lenvásznak, kész ágyneműk, abroszok és saját készítésű hófehér vattás paplanok kaphatók

DONÁSZY VIKTOR
Magyar Divatruházában.

Sabott árak! Leltármegnézés pontos kiszolgálás

Molnár József

lakatos és vízvezeték-szerelő

Salgótarján, Erzsébet-tér 9.

Épületlakatos munkák, takaréktűzhelyek bármilyen kivitelben. Modern házi vízvezeték, fürdőszoba berendezések és a szakmához tartozó összes munkák kifogástalanul, jutányos áron készülnek.

Autogénheggesztés.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

3 kedd

4 szerda

5 csütörtök

A vadon fia

Don Carlos

A hóhér fia

Olympiász a sivatagban.

A bangalori titok

Ha a hálókocsi beszélni tudna

Kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 5, 7 és 9 órakor. Zenepótdíj 10 fillér